

Hankasalmen lukion opiskeluhooltosuunnitelma

Suunnitelman perustana ovat:

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013

Lastensuojelulaki 417/2007 (muutettu lailla 1292/2013)

Lukiolaki 629/1998 (muutettu lailla 478/2003)

Terveystenhuoltolaki 1326/2013

1. Opiskeluhoollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhooltopalvelut

Hankasalmen kunnan opiskeluhoollon ohjausryhmänä toimii Lasten ja nuorten ohjaus- ja palveluverkosto, joka laajennetussa kokoonpanossaan kokoontuu kerran vuodessa käsittelemään kunnan opiskeluhoolltoa, puheenjohtajanaan sivistystoimenjohtaja. Hankasalmen lukion oppilaitoskohtaisesta opiskelijahuoltotyön suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista vastaa lukion monialainen opiskeluhooltoryhmä, joka kokoontuu vähintään kerran lukukaudessa. Puheenjohtajana toimii rehtori ja muina jäseninä ovat koulupsykologi, terveydenhoitaja, kuraattori, opinto-ohjaaja, sekä opiskelijoiden ja vanhemmpainneuvoston edustajat.

Hankasalmen kunnassa oppilaille ja opiskelijoille turvataan oppilas- ja opiskelijahuoltolain edellyttämät palvelut, siis kouluterveydenhuolto, psykologi- ja kuraattoripalvelut. Kunnassa on 700 perusopetuksen oppilasta ja 80 lukio-opiskelijaa. Palvelujen kokonaistarvetta arvioitaessa otetaan huomioon opiskelijoiden terveyteen ja hyvinvointiin sekä opiskeluyhteisöön ja ympäristöön liittyvät tarpeet. Arviota laadittaessa hyödynnetään monipuolisesti näihin liittyviä selvityksiä ja seurantatietoja, opiskeluhoolllossa muodostunutta tietoa sekä huoltajilta ja erityisesti opiskelijoilta saatavaa tietoa.

Kouluterveydenhoitajia kunnassa on kaksi. Lukio-opiskelijoilla on mahdollisuus päästä koulukeskuksessa terveydenhoitajan vastaanotolle kolmena päivänä viikossa ja silloin, kun terveydenhoitaja ei ole tavoitettavissa, opiskelija ohjataan käyttämään terveyskeskuksen palveluja. Kunnassa on yksi psykologi, joka on tavoitettavissa koululla sovittuina aikoina sekä yhteyttä voi ottaa puhelimitse ja ajanvarausta voi hoitaa myös sähköisesti. Kunnassa on yksi kuraattori, jonka palveluja on lukio-opiskelijoille varattu keskimäärin 6 tuntia viikossa.

2. Yhteisöllinen opiskeluhoolto ja sen toimintatavat

Opiskeluhoolltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhoolltona. Monialainen oppilaitoskohtainen opiskeluhooltoryhmä suunnittelee, seuraa ja arvioi toimia opiskeluyhteisön terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Yhteisöllisen opiskelijahuollon edistäminen kuuluu kaikille Hankasalmen lukiossa työskenteleville osana heidän päivittäistä toimintaansa. Lisäksi opiskelijoilla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhoolltoon. Opiskelijoille ja huoltajille tiedotetaan ja tarvittaessa annetaan myös henkilökohtaista ohjausta käytettävissä olevista opiskeluhoollon palveluista.

Opiskeluyhteisön ja ympäristön terveyttä, turvallisuutta sekä opiskelijoiden osallisuutta edistetään seuraavilla tavoilla:

- uudet opiskelijat perehdytetään lukion käytänteisiin heti opintojen alkuvaiheesta alkaen
- uusien opiskelijoiden ryhmäyttäminen ja tutortoiminta sen tukena
- opiskelijakunnan aktiivinen toiminta (mm aloitteet, kannanotot, tapahtumat)

- selkeät järjestyssäännöt (päihteettömyys koulun alueella ja suunnitelma sen hoitamiseksi, työrauhan turvaaminen)
- terveydellisten ja turvallisten olojen valvonta (palotarkastukset, sisäilmaseuranta, esteettömyys, poistumisharjoitukset sekä lukuvuoden alussa turvakäytänteiden läpikäynti ryhmissä, henkilöstön vuosittaiset työtyytyväisyyskyselyt, THL:n kouluterveyskysely joka toinen vuosi ja muut kyselyt, koulupoliisin konsultaatio)
- tapaturmien ehkäiseminen, opetushenkilöstön ensiaputaitojen ylläpitäminen, ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus oppilaitoksessa kuvataan kriisisuunnitelmassa ja muissa koulun toiminta-ohjeissa
- opiskelijan suojaaminen väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä kuvataan ko. suunnitelmassa sekä tasa-arvosuunnitelmassa (liitteinä)
- äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa toimiminen ja niihin varautuminen kuvataan turvallisuus- ja kriisisuunnitelmissa (liitteinä)

Huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä ja osallisuutta edistetään seuraavilla tavoilla:

- vanhempainillat järjestetään vuositasoittain, tarpeen mukaan myös yhteisiä vanhempainiltoja
- vanhempainneuvoston toiminta
- vanhempia kutsutaan koulun tapahtumiin
- viestintä koulun ja huoltajien välillä
- ryhmänohjaajan yhteistyö huoltajien kanssa

Yhteisöllistä opiskeluhuoltoa edistetään seuraavilla toimintamalleilla:

- toimintatavat opinto-ohjauksessa
- ryhmänohjaus ja ryhmänohjaajapalaverit
- ryhmänohjaaja ja rehtori seuraavat poissaoloja ja opintojen edistymistä

Yhteisöllistä opiskelijahuoltoa edistetään osallistamalla opiskelijoita seuraavilla toimintamalleilla:

- opiskelijat osallistuvat teemapäivien ja juhlien suunnitteluun ja järjestämiseen
- oppilaskunnan hallitus osallistuu koulun suunnitteluryhmiin, opettajainkokouksiin ja muihin elimiin (esim. oppilaitoskohtainen opiskelijahuoltoryhmä; Ruokaraati)

Yhteisöllistä opiskelijahuoltoa edistetään tekemällä yhteistyötä seuraavien opiskelijoiden mielekästä vapaa-ajan käyttöä, harrastustoimintaa, terveitä ja turvallisia elämäntapoja sekä vaikuttamismahdollisuuksia edistävien tahojen kanssa

- nuorisotoimen työntekijät (etsivät ja nuorisotiedottaja) esittäytyvät ja ovat opiskelijoiden tavattavissa lukiolla
- lastensuojelun toimialaan kuuluvissa asioissa kuraattori toimii yhteyshenkilönä
- poliisi pitää oppitunteja mm päihteistä ja liikenteestä; yhteiskuntaopin YH3-kurssin ryhmä käy seuraamassa käräjäoikeuden istuntoa
- muita yhteistyötahoja ovat 4H-yhdistys, seurakunta, TE-keskus, paikalliset yrityskummit

Moniammatillinen oppilaitoskohtainen opiskelijahuoltoryhmä edistää yhteisöllistä opiskelijahuoltoa seuraavilla toimintamalleilla:

- kokoustaa vähintään kerran lukukaudessa
- käsittelee ja suunnittelee jatkotoimia THL:n kouluterveyskyselyn tulosten pohjalta
- opiskelijahuoltoryhmän jäsenten vierailut ensimmäisen vuoden opiskelijoiden opo-tunneilla
- opiskeluhuoltopalveluiden esittely vanhempainilloissa ja tiedotteiden jakaminen opinto-oppaassa ja wilmassa

- opettajien kanssa tehtävä yhteistyö (esim. terveysneuvontaa; konsultaatiot ryhmäohjaajille)
- opiskelijoiden kanssa tehtävä yhteistyö (esim. terveysneuvonta TE-tuntien yhteydessä mm. hyödyntäen kouluterveyskyselyn tuloksia; terveydenhoitajan infot ja lääkärin/terveydenhoitajan tarkastukset)

3. Yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestäminen Hankasalmen lukiossa

Yksilökohtaisella opiskeluhuollolla tarkoitetaan yksittäiselle opiskelijalle annettavia monialaista yksilökohtaista opiskeluhoitoa, psykologi- ja kuraattoripalveluja ja opiskelijaterveydenhuoltopalveluja sekä muita yksittäistä opiskelijaa tukevia opinto-ohjauksellisia ja erityistuen palveluja. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki, 5§)

***Monialainen yksilökohtainen opiskeluhoito**

Yksittäisen opiskelijan asiat käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Siihen voi kuulua kulloisenkin tarpeen mukaan terveydenhoitaja, kuraattori, koulupsykologi, opinto-ohjaaja, ryhmäohjaaja tai muu asian kannalta keskeinen henkilö. Ryhmään voidaan kuitenkin nimetä asiantuntijoita jäseniksi vain opiskelijan, tai ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumuksella. Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön, joka kirjaa opiskeluhoitokertomukseen yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi välttämättömät tiedot sen mukaisesti mitä Oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa määrätään. Asiakirjat talletetaan opiskelijahuoltorekisteriin, jonka nimetty vastuuhenkilö päättää tietojen luovuttamisesta ja määrittää käyttöoikeudet rekisteriin.

Yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestämisessä:

- Opiskelijalle kerrotaan ymmärrettävässä muodossa hänen oikeuksistaan ja häneen vaikuttavista asioista.
- Jos koulun tai opiskelijahuollon työntekijä arvioi, että opiskelija tarvitsee apua tai tukea, hän ottaa yhteyttä yhdessä opiskelijan kanssa sovitusti opiskelijahuoltoryhmän jäseniin. Jos yhteydenottoa ei ole mahdollista tehdä yhdessä, opiskelijalle on annettava tieto yhteydenotosta ja mahdollisuus keskustella yhteydenottoon liittyvistä syistä.
- Opiskelijahuoltoryhmän jäsen voi hoitaa asian itse jos arvioi, että ei ole tarvetta koota moniammatillista työryhmää.
- Ryhmän kokooa se lukion opiskeluhoollon tai henkilökunnan edustaja, jolle asian selvittäminen työtehtävien perusteella kuuluu.
- Tarvittaessa opiskelija ohjataan, muissa kuin terveyteen liittyvissä asioissa, kääntymään oppilaitoksen ulkopuolisten palveluiden puoleen (mm sosiaalitoimi, poliisi, nuorisotoimi).

***Psykologi- ja kuraattoripalvelut**

Opiskelijalle järjestetään mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhoollon psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen, kun opiskelija on tätä pyytänyt. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun järjestetään samana tai seuraavana työpäivänä. Tarvittaessa opiskelija ohjataan saamaan muita opiskeluhoollon palveluja.

***Opiskeluterveydenhuolto**

Opiskeluterveydenhuoltoa toteuttavat kouluterveydenhoitaja ja koululääkäri. He myös tiedottavat ja vastaavat sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestämiseen liittyvästä yhteistyöstä sekä tarvittaessa ohjaavat sairaanhoitopalvelujen piiriin jatkohoidon tarpeen ja terveydenhuoltolain mukaisesti.

Kouluterveydenhoitaja on koulukeskuksessa pääsääntöisin kolmena päivänä viikossa, jolloin opiskelijalla on mahdollisuus päästä vastaanotolle ilman ajanvaraustakin ns. hoitotunnin aikana. Opiskelijalla on myös mahdollisuus varata kiireetön aika terveydenhoitajalle. Opiskelijalla on myös mahdollisuus saada arkipäivisin virka-aikana välittömästi yhteys perusterveydenhuoltoon.

***Opiskelijaa tukevia opinto-ohjauksellisia ja erityistuen palveluja**

Opinto-ohjaaja, rehtori tai erityisopettaja tekee tarvittaessa yhteistyötä terveydenhoitajan, kuraattorin tai psykologin kanssa varmistaen täten opiskelijan opinnoista selviytymistä, katkeamattoman polun löytämistä keskeyttämistapauksessa ja jatko-opintosuunnitelmien selkiyttämistä.

4. Yhteistyö opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa

Hankasalmen lukiossa opiskeluhuoltoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Yhteistyö kuvattu luvussa 2.

Oppilaitoskohtaisessa opiskeluhuoltoryhmässä on huomioitu opiskelijoiden edustus oppilaskunnan kautta ja huoltajien edustus vanhempainneuvoston kautta. Huoltajilla rohkaistaan osallistumaan opiskeluhuollon suunnitteluun ja esittämään ideoita toiminnan kehittämiseksi. Yhteysvälineenä voidaan käyttää wilmaa, sähköpostia ja puhelinta vanhempainilloissa ja vanhempainneuvostossa tarjoutuvan suoran kontaktin lisäksi.

Opiskelijoille ja huoltajille tiedotetaan lukuvuoden alussa opiskeluhuollon suunnittelusta, toteuttamisesta sekä yksittäisen opiskelijan asioiden käsittelyyn liittyvistä menettelytavoista ja tietojen käsittelystä. Tiedot ovat lisäksi saatavilla verkossa koulun nettisivulla sekä jaettavassa opinto-oppaassa.

Yksittäisen opiskelijan asioiden käsittelyssä lähtökohtana on opiskelijan itsensä antama suostumus tai jollei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumus. Toimintapa arvioidaan tapauskohtaisesti opiskelijan ja huoltajien oikeuksia ja vastuita arvostaen. Jos opiskelija haluaa kieltää huoltajiensa osallistumisen asian käsittelyyn tai asiaan liittyvien tietojen antamisen huoltajille, tekee arvion tilanteesta sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö sen mukaisesti, onko kyse enemmän sosiaalialan vai terveydenhuollon avun tarpeesta.

5. Opiskeluhuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

Opetuksen järjestäjä vastaa yhteistyössä opetuspalveluiden ja sosiaali- ja terveystieteiden palveluiden opiskelija-huoltopalveluista vastuussa olevien viranomaisten kanssa oppilashuollon kokonaisuuden omavalvonnan toteutumisesta. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 26 §)

Lukion monialainen opiskeluhoitoryhmä seuraa ja päivittää opiskeluhoitosuunnitelmaa. Seurattavat asiat, tietojen kokoamiseksi käytettävät menetelmät ja vastuussa oleva tahot:

- opiskelijahuollon toiminnasta ja palveluista tiedotetaan opiskelijoille, huoltajille ja koulun henkilökunnalle opinto-oppaassa sekä lukuvuosisuunnitelmassa. Tiedottamisesta vastaa rehtori.
- opiskeluhoitoryhmä seuraa yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoollon käytänteiden toteutumista lukuvuosittain ja raportoi lukuvuoden arvioinnin yhteydessä sivistyslautakunnalle. Raportoinnista vastaa rehtori.
- tietoa opiskeluhoollon toiminnasta kootaan erilaisista kyselyistä ja selvityksistä sekä opiskelija-, huoltaja- ja opettajapalautteiden perusteella. Rehtori opiskeluhoitoryhmän puheenjohtajana vastaa kerätyn aineiston koostamisesta.
- opiskeluhoollosta saatavien seurantatietojen pohjalta toimintaa kehitetään edelleen ja keskeisistä tuloksista tiedotetaan opiskelijoita, huoltajia, koulun henkilökuntaa ja tarvittavia yhteistyökumppaneita. Tiedottamisesta vastaa rehtori.

Liitteet:

1. Hankasalmen lukion tasa-arvosuunnitelma
2. Suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä Hankasalmen lukiossa
3. Hankasalmen lukion kriisisuunnitelma
4. Hankasalmen lukion pelastussuunnitelma